

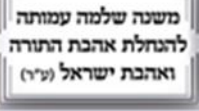
שתי משניות ליום

משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מסטנטסט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא. הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב יהודה אריה ב"ר יעקב שכטר זצ"ל ישראל בן לאה ע"ה

משנה ט'

רבינו עובדיה מברטנורא
ונסתאב - שנפל בו מום. דבעל מום אקרי
טמא בדכתיב (ויקרא כ"ז) "ואם כל בהמה
טמאה אשר לא יקריבו ממנה קרבן לה",
ובבעלי מומין שיפרו הכתוב מדבר,
כדפרשין בפרקין דלעיל.
אם רצה יביא בדמיו שנים - ולא דמי
לרישא דאמרינן שור במנה והביא שנים
במנה לא יצא, דהתם דאמר הרי עלי שור
במנה חייב עד שיביאנו, אבל הכא בשור
זה ונסתאב שאני, דכיון דאמר שור זה
אקריב עולה ונסתאב, אזל ליה נדריה,
דחו לא מצי לקיומיה.
רבי אוסר - לבתחילה. אבל אם הביא
יצא. דכיון דאמר זה, אינו חייב
באחריותו. ואין הלכה כרבי.
הבינוני שבהן הקדש - אף הבינוני שבהן
הקדש. דכי יש לו שנים, הגדול הקדש,
שהמקדיש בעין יפה מקדיש ומסתמא
מוטב שבהן הקדש דכתיב (דברים י"ב)
"מבחר נדריכם". וכי יש לו שלושה,
חוששין אף לבינוני, דלא ידעינן אהי
מינייהו חל ההקדש, אי אגדול דהוי עין
יפה, אי אבינוני דהוי עין יפה לגבי קטן,
הלכך תרוייהו אסירי. מיהו לא קרב
למזבח אלא חד מינייהו. והיכי עביד
דלשתרי חד מינייהו, ממתין לבינוני עד
שיומם, ומחלל אותו אגדול. דממה נפשך,
אי אבינוני חל ולא אגדול, הרי נפל בו
מום וחללו. ואי אגדול חל מעיקרא,
נמצא בינוני חולין מעיקרא.
פירשתי - איזה מהן ולא ידעתי איזה הוא.
או שאמר לי אבא - בשעת מיתתו, אחד
משוורי הפרשתי להקדש ואיני יודע על
איזה מהן אמר לי.
הגדול שבהן הקדש - דהיכא דאמר
פירשתי ליכא ספיקא דודאי הגדול פירש.

שור זה עולה אדם שהקדיש שור לעולה ואמר שור זה לעולה, **ונסתאב** ונפל בו מום,
הדין הוא שהשור נפסל להקרבה על המזבח, ויש לפדות אותו בכסף, ובכסף הפדיון צריך להביא
בהמה חדשה לקרבן - **אם רצה, יביא בדמיו שנים** אם רוצה יכול להביא בכסף הפדיון
שני שוורים לקרבן עולה, במקום השור הראשון שהקדיש*. **שני שורים אלו עולה** אם
הקדיש שני שוורים לקרבן עולה, ואמר "שני שוורים אלו לעולה", **ונסתאבו** ונפל מום בשני
השוורים, ונפסלו להקרבה - **אם רצה, יביא בדמיהם אחד** יכול להביא בכסף הפדיון
שור אחד במקום של שני השוורים שנפל בהם מום. **רבי** רבי יהודה הנשיא - **אוסר** להביא
שני שוורים במקום האחד שהקדיש, וכן אוסר להביא שור אחד במקום שני השוורים שהקדיש,
אלא אם הקדיש אחד ונפל בו מום, צריך להביא שור אחד במקומו, וכן אם הקדיש שני שוורים
ונפל בהם מום, צריך להביא שני שוורים במקומם**. **איל זה עולה** אדם שהקדיש איל לעולה
, **ונסתאב** ונפל באיל מום, ונפסל להקרבה - **אם רצה, יביא בדמיו כבש** יכול להביא
בכסף הפדיון כבש במקום האיל, מאותו הטעם שביארנו ברישא בשור, שכן התבטל הנדר ברגע
שנפל מום בבהמה. **כבש זה עולה** וכן אם הקדיש כבש לעולה, **ונסתאב** ונפל בכבש מום
ונפסל להקרבה - **אם רצה, יביא בדמיו איל** יכול להביא איל לקרבן במקום הכבש שנפל
בו מום, וכן לדעת חכמים יהיה הדין גם בשור שנפל בו מום שניתן להביא בכסף הפדיון בהמה
מסוג אחר. **רבי** - **אוסר** להביא בכסף הפדיון בהמה מסוג אחר, אלא צריך להביא מאותו
מין בהמה שהקדיש בתחילה, כלומר אם הקדיש שור, צריך להביא שור במקום השור הראשון,
וכן אם הקדיש איל, צריך להביא איל אחר במקום הראשון שנפסל, וכן הדין בכבש. **האומר:**
אחד מכבשי הקדש היינו שאמר שמקדיש את אחד מהכבשים שלו לקרבן, **ואחד**
משורי הקדש או שאמר שמקדיש את אחד מהשוורים שלו לקרבן, **אם היו לו שנים**
היינו שני כבשים, או שני שוורים - **הגדול שבהן הקדש** הבהמה הגדולה מבין השתיים
היא המקודשת לקרבן, שכן כל המקדיש בעין יפה מקדיש, היינו שאנו אומרים שכאשר הקדיש
את אחת הבהמות התכוון הוא לבהמה הגדולה מבין השתיים, שכן אדם מקדיש בעין יפה
(ברוחב לב) ואם היו לו **שלושה** כבשים, או שוורים - **הבינוני שבהן הקדש** בגמרא
מבואר שאף הבהמה הבינונית מקודשת, שיש חשש אולי התכוון אליה, שהרי היא יותר גדולה
מהבהמה הקטנה. ולכן ימתין עד שיפול בה מום ואז יחלל אותה על הבהמה הגדולה והבהמה
הבינונית יוצאת לחולין. ויוצא שאם התכוון להקדיש אותה הרי נפל בה מום ופדה אותה, ואם
לא התכוון אליה מלכתחילה, הרי היא בין כה וכה חולין מעיקרה. וכן הדין אם נפל מום בבהמה
הגדולה, מחלל אותה על הבהמה הקטנה יותר, אך צריך להביא בהמה נוספת לקרבן בדמי
ההפרש שבין הבהמה הגדולה לקטנה. אם אמר **פרשתי** נקבתי בשעת הנדר איזו מבין
הבהמות אני מקדיש, **ואיני יודע מה פרשתי** ושכחתי איזו בהמה נדרתי להביא, **או**
שאמר: אומר לי אבא לפני מותו, שהקדיש אחד מן הכבשים או אחד מן השוורים לקרבן,
ואיני יודע מה ואיני זוכר על איזה מהבהמות אמר לי שהקדיש אותם - **הגדול שבהן**
הקדש הבהמה הגדולה ביותר שיש לו בעדר היא זו שמקודשת לקרבן, לפי שאנו אומרים

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לווזאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

שהואיל ופירט איזו בהמה הקדיש לקרבן, בטח התכוון למובחרת ולגדולה שבהם, כמו שכתוב "מבחר נדריכם" (דברים יב, יא).

*ואע"פ שבמשנה הקודמת למדנו 'שור במנה והביא שניים במנה לא יצא' שם המדובר שנדר ואמר 'הרי עלי שור במנה' ולכן אינו יוצא ידי חובה עד שיביא שור השווה מנה. אבל במשנתנו מדובר שהקדיש שור (בלי לנקוב בשווי השור), וברגע שנפל מום בשור, התבטל הנדר, שהרי אכן הקדיש את השור, ולכן אין כאן יותר נדר, ולפיכך מותר לו להביא בכסף הפדיון כפי רצונו, ואם רוצה שני שוורים במקום אחד יכול.

** בגמרא מבואר שדעת רבי היא לכתחילה לא יעשה כן אך אם בדיעבד הביא שני שוורים במקום האחד שנפסל או הביא אחד במקום שני השוורים שנפסלו יצא ידי חובה

משנה י'

רבינו עובדיה מברטנורא

בבית חוניו- בית המקדש שבנה חוניו בנו של שמעון הצדיק באלכסנדריא של מצרים. שכשמת שמעון הצדיק אמר להם, חוניו בני ישמש תחתי, מפני שהיה בקי ורגיל בעבודה יותר משמעי אחיו. ולא קיבל עליו חוניו להיות כהן גדול לפי שהיה שמעי אחיו גדול ממנו שתי שנים ומחצה. ונתמנה שמעי כהן גדול תחת אביו. לימים נתקא חוניו בשמעי אחיו, אמר לו בא ואלמדך סדר עבודה הליבושו כתונת בד דקה שלובשות הנשים על בשרן ועליה אזור צר קטן והעמידו אצל המזבח, יצא ואמר לאחיו הכהנים ראו מה נדר זה וקיים לאהובתו, אותו היום שאתמנה לכהן גדול אלבש כתונת שליכי ואחגור באזור שליכי. בקשו אחיו הכהנים להרוגו, סח להם כל המאורע, בקשו להרוג את חוניו, רץ מפניהם לבית המלך. ועדיין כל הראוה אותו אומר זה הוא, הלך לו לאכסנדריא של מצרים שהיו בה רבבות מישראל ועשה שם מקדש ובנה מזבח והעלה עליו לשם ה'. ועל אותו מזבח נתנבא ישעיה (י"ט) "ביום ההוא יהיה מזבח לה' בתוך ארץ מצרים". ועמד הבית ההוא קרוב למאתים שנה, ונקרא בית חוניו על שמו. והכל מודים שהקרבנות שהיו קרבים שם אינן קרבן. לפיכך מי שאמר הרי עלי עולה והקריבה שם לא יצא ידי נדרו.

שאקריבנה בבית חוניו- נעשה כאומר הרי עלי עולה על מנת שאהרגנה ולא אתחייב באחריותה, הלכך אם הקריבה בבית חוניו יצא ידי נדרו אבל חייב כרת משום שוחט בחורף, שהרי קרא עליה שם עולה.

רבי שמעון אומר אין זו עולה- והרי היא חולין גמורים. שאין שם הקדש חל עליה כלל כשאמר שאקריבנה בבית חוניו. ואין הלכה כרבי שמעון.

ואם גלח בבית חוניו לא יצא- אלא יחזור ויגלח במקדש בירושלים, ושם יביא קרבנותיו.

שאגלח בבית חוניו אם גלח בבית חוניו יצא- דהאי גברא שנדר בנוזר כדי שיגלח בבית חוניו, לצעורי נפשיה נתכוין, ומפני שהיה קרוב לבית חוניו ורחוק מארץ ישראל, אמר אי סגיא בבית חוניו טרחנא, טפי לא מצינא לאצטעורי, ולא חל שם נזירות עליו, אבל נעשה כמי שנשבע שלא לשתות יין עד זמן פלוני.

רבי שמעון אומר- אינו נזיר כלל ומותר לשתות יין. ואין הלכה כרבי שמעון.

ואין צריך לומר לדבר אחר- אם שמשו לעבודה זרה שלא ישמשו עוד בירושלים.

והרי הן כבעלי מומין- שחולקים ואוכלים בקדשים.

הַרִי עָלִי עוֹלָה אדם שנדר להביא קרבן עולה - **יִקְרִיבָנָה בַּמִּקְדָּשׁ** חייב הוא להקריב את העולה בבית המקדש שבירושלים **וְאִם הִקְרִיבָהּ** הקריב את העולה שנדר **בְּבֵית חוֹנְיוֹ** עיין ברב מברטנורא שמסביר מהו בית חוניו - **לֹא יֵצֵא** ידי חובת נדרו, לפי שהבהמה שהקריב בבית חוניו, אינה נקראת קרבן. ואם אמר הרי עלי עולה על מנת **שֶׁאֶקְרִיבָנָה בְּבֵית חוֹנְיוֹ** - **יִקְרִיבָנָה** יקריב את העולה **בַּמִּקְדָּשׁ** שהיות ואמר "הרי עלי עולה" מתחייב באמירה זו להקריב את העולה בבית המקדש, ותנאו שאמר "שאקריבנה בבית חוניו" אינו תנאי, לפי שאין אדם יכול לידור עולה ולהקריבה בבית חוניו **וְאִם הִקְרִיבָהּ** הקריב את העולה שנדר **בְּבֵית חוֹנְיוֹ** כפי שנדר - **יֵצֵא** ידי חובת נדרו*. **רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אֵין זוֹ עוֹלָה** שהואיל ואמר "שאקריבנה בבית חוניו" אין נדרו נדר ולא חלה על הבהמה שום קדושה כלל וניתן למכרה ולאכלה כחולין. אדם שאמר **הַרִינִי נְזִיר** היינו שקיבל על עצמו נזירות** - **יִגְלַח בַּמִּקְדָּשׁ** לאחר שישלים את ימי נזירותו חייב הוא לגלח את ראשו ולהביא קרבנותיו בבית המקדש **וְאִם גִּלַּח** היינו שהביא ביום תגלחתו את קרבנותיו **בְּבֵית חוֹנְיוֹ** - **לֹא יֵצֵא** ידי חובה, וצריך לחזור ולגלח ולהביא את קרבנותיו בבית המקדש. ואם אמר הריני נזיר על מנת **שֶׁאֶגְלַח בְּבֵית חוֹנְיוֹ** - **יִגְלַח בַּמִּקְדָּשׁ** שכיוון שקיבל על עצמו נזירות, מתחייב לגלח שערו ולהביא קרבנותיו בגמר הנזירות בבית המקדש, ותנאו שאמר "שאגלח בבית חוניו" אינו תנאי, לפי שאין אדם יכול לידור נזירות ולגלח ולהביא את קרבנותיו בבית חוניו **וְאִם גִּלַּח בְּבֵית חוֹנְיוֹ** כפי שנדר - **יֵצֵא יְדֵי** חובת נדרו***. **רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אֵין זֶה נְזִיר** לא חלה עליו נזירות כלל ומותר לו לשתות יין וכן מותרים לו כל שאר איסורי הנזיר. **הַכֹּהֲנִים שֶׁשָּׁמְשׁוּ** שעבדו **בְּבֵית חוֹנְיוֹ** - **לֹא יִשְׁמְשׁוּ בַּמִּקְדָּשׁ בִּירוּשָׁלַיִם** אסור להם לעבוד בעבודת הכהונה בבית המקדש בירושלים. **וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר** שאם עבדו **לְדָבָר אַחֵר** היינו שאם ששימשו ככהנים לעבודה זרה, אין צריך לומר שפסולים הם מלעבוד בבית המקדש, **שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים ב כג, ט) "אֵךְ לֹא יַעֲלוּ כֹהֲנֵי הַבָּמֹת אֶל מִזְבֵּחַ ה' בִּירוּשָׁלַיִם**, כלומר שהכהנים שהקריבו בבמות לעבודה זרה, לא יעלו לשרת בבית המקדש **כִּי אִם אֶכְלוּ מִצֹּת בְּתוֹךְ אֲחֵיהֶם"** אך לעניין אכילת קדשים עדיין יש להם דין כהנים, היינו שהם יכולים לאכול קרבנות ומנחות בבית המקדש בירושלים - **הַרִי הֵם כְּבַעֲלֵי מוֹמִין** שדינם כמו דין כהנים בעלי מום, שהרי כהנים בעלי מום **חוֹלְקִין וְאוֹכְלִין** מתחלקים עם שאר הכהנים בקדשים ואוכלים אותם, **אֲבָל לֹא מִקְרִיבִין** קרבנות, לפי שלעבודת הכהונה הם פסולים.

* בגמרא מבואר שאע"פ שקרבנו אינו קרבן, והרי זה כאילו הרג שם את הבהמה, מכל מקום יצא ידי חובת נדרו, לפי שהאומר "הרי עלי עולה שאקריבנה בבית חוניו" כאילו אמר "הרי עלי עולה על מנת שאהרגנה ולא אתחייב באחריותה" וכיוון שבאמת הרג אותה (במעשה ההקרבה) בבית חוניו, הרי קיים נדרו ומכל מקום כיוון שחל על הבהמה שם קרבן, חייב משום שוחט קדשים מחוץ לעזרה.

** נזיר הוא איש, או אישה שקיבלו על עצמם כנדר איסורי נזירות. עיקרי איסור נזירות מהתורה הוא: איסור שתיית יין ואכילת ענבים ודברים הנעשים מענבים, איסור תספורת וגילוח הראש, ואיסור להיטמא למת. כל אלו למשך תקופת זמן מוגדרת. אדם שמקבל על עצמו להיות נזיר ללא שנקב לכמה זמן, חייב להיות נזיר לפחות שלוש ימים.

בסיום תקופת הנזירות מוטלות על הנזיר כמה חובות לפני שתסתיים תקופת נזירותו ויותר איסורי הנזירות. על הנזיר להביא שלושה קורבנות: כבש לעולה, כבשה לחטאת ואיל לשלמים. יחד עם האיל מביא הנזיר עשר חלות מצות ועשרה רקיקי מצות, המשוחים ברביעית שמן. לאחר הקרבת שלושת הקורבנות מגלח הנזיר את שערו בלשכה מיוחדת בבית המקדש הנקראת לשכת הנזירים, והשיער נשרף באש מתחת הדוד בו מתבשל בשר קרבן השלמים, לאחר מכן נוטל הכהן חלה אחת ורקיק אחד יחד עם חלק הזרוע מהאיל והאימורים, ומניף אותם יחד עם הנזיר. לאחר שעשה זאת הנזיר – הותרו לו דיני איסורי הנזירות

*** בגמרא מבואר שהטעם הוא: לפי שאדם שנדר נזירות יעל מנת שיגלח בבית חוניו, עשה זאת כיוון שרצה לצער את עצמו, וכיוון שהיה קרוב לבית חוניו ורחוק מירושלים אמר "אם אפשר להקריב בבית חוניו אטרח ואביא את קרבנותי לבית חוניו, אבל אם לא ניתן להביא לבית חוניו איני רוצה להצטער ולטרוח להביא את הקרבנות לירושלים", לכן לא חלה עליו נזירות, ולא נתחייב כלל בגילוח ובקרבנות, ולכן גם אם 'שחט' בבית חוניו את קרבנותיו אינו חייב משום שחיטת קדשים בחוץ. אבל מכל מקום לצער את עצמו ולהינזר משתיית יין ומכל שאר איסורי הנזיר הוא חייב, לא בתורת נזירות, אלא משום הנדר שנדר, ולכן בדין של יעל מנת שאגלח בבית חוניו וגילח בבית חוניו, יצא ידי חובת נדרו, לפי שנדר לצער את עצמו באיסורי הנזיר והרי כך עשה, ולכן יצא ידי חובת נדרו.